

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2020**

Història

Sèrie 2

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE PUNTUACIÓ
I CORRECCIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dos exercicis:

- Part obligatòria: exercici 1.
- Part optativa: exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Cal que indiqueu clarament quina heu triat (A o B).
- Si responeu a les dues opcions, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.

Aquest solucionari té per objectiu principal donar una certa coherència a la tasca dels correctors i suggerir els aspectes que es considera que els aspirants haurien d'esmentar en la prova. Malgrat tot, els criteris que s'ofereixen s'han entès com unes indicacions, mai com una pauta tancada i encotillada. Es tracta d'una prova de maduresa i, en aquest sentit, interessa més valorar aspectes globals, com ara l'expressió escrita, la capacitat de raonament i reflexió i l'actitud crítica, i deixar en un nivell significatiu, però no necessàriament essencial, el que es podria anomenar «coneixements».

Per tant, els correctors han d'utilitzar aquests criteris de la manera que considerin més adequada. En una prova d'aquest tipus, la tasca de correcció és complexa i les indicacions pretenen ser més una ajuda que una imposició.

Exercici 1

Observeu la imatge i responeu les qüestions següents.

[5 punts en total]

Setmana Tràgica, Barcelona, 1909

1. Descriviu la font i digueu de què tracta. Quin és el context històric al qual fa referència?

[1 punt]

Font: és una fotografia de Barcelona durant la Setmana Tràgica, 1909. Hi ha edificis en flames, la majoria religiosos, a causa dels aldarulls. (0,5 punts)

Context: Restauració (1875-1931). Rei Alfons XIII. Bipartidisme dinàstic, alternança conservadors-liberals. Es pot mencionar el govern Maura. (0,5 punts)

2. Expliqueu la conflictivitat social i obrera a Catalunya, especialment a Barcelona, entre 1898 i 1923. Cal incloure-hi el succés al qual fa referència la fotografia.

[1,5 punts]

Els aspirants han de destacar i explicar alguns dels punts següents:

- **No es valorarà negativament si els aspirants mencionen el Tancament de caixes (una protesta, però de comerciants i industrials, principalment).**
- **Solidaritat Catalana i Solidaritat Obrera.**
- **La Setmana Tràgica. Cal explicar-ne els motius, els esdeveniments i les conseqüències.**
- **Vaga general de 1917.**
- **Vaga de la Canadenca.**
- **Pistolerisme, partides de porra, llei de fugues...**
- **Dictadura de Primo de Rivera (setembre de 1923).**
- **Cal que l'aspirant parli d'anarquisme, socialisme/marxisme, sindicalisme, etc.**

3. Feu un esquema complet amb els esdeveniments principals de la Segona República Espanyola fins al 1936, mencionant els personatges principals, partits polítics, eleccions, Constitució, etc.

[2,5 punts]

Els aspirants han de destacar els punts següents:

- **Adveniment de la Segona República: eleccions municipals (12/4/1931), marxa d'Alfons XIII, proclamació de la Segona República (14/4/1931).**
- **Presidència provisional de Niceto Alcalá-Zamora: primeres mesures: reformes a l'exèrcit, a l'església, a l'educació; reforma agrària.**
- **Eleccions 28 de juny de 1931. Alcalá-Zamora president de la República; Manuel Azaña, president de Govern i Consell de Ministres. Govern progressista. Continuen les reformes.**
- **Constitució 1931 (9 de desembre).**
- **A Catalunya: proclamació de l'Estat Català -dins la "Federació de Pobles Ibèrics"- per Macià (14/4/1931), Estatut d'Autonomia, Parlament i reinstauració de la Generalitat.**
- **1933: Fets de Casas Viejas. Caiguda del govern d'Azaña. Eleccions 19 de novembre de 1933.**
- **El "Bienni Conservador". Alejandro Lerroux, president. La CEDA de José María Gil Robles.**
- **Fets d'octubre del 34.**
- **Eleccions del 16 de febrer de 1936. Frente Popular. Azaña, president del Consell de Ministres i després (11/5/1936), de la República.**
- **Cop d'estat i esclat de la Guerra Civil (17-18/7/1936).**

Exercici 2

OPCIÓ A

Llegiu el text i responeu a les qüestions següents.

[5 punts en total]

El canvi d'orientació de l'economia franquista; de l'autarquia al Pla d'estabilització i el "desarrollismo"

El fracàs de la política econòmica autàrquica del franquisme era evident des de l'inici de la dècada de 1950, però l'imprescindible canvi de rumb que obrís l'economia espanyola al món occidental i afavorís el creixement encara trigaria a arribar (...). No va ser fins al febrer de 1957, quan Franco va formar un govern que suposava la transició des dels principis del falangisme i l'autarquia a la introducció dels tecnòcrates del desenvolupament econòmic. Els impulsors del canvi de rumb van ser el general Luis Carrero Blanco (Ministre de la Presidència) i el català Laureano López Rodó (comissari dels plans de desenvolupament).

D'aquesta manera, accedia al poder una nova generació de polítics, els anomenats tecnòcrates, molts dels quals es trobaven vinculats a l'Opus Dei i tots ells molt ben relacionats amb les elits econòmiques del país, els quals consideraven que només el creixement econòmic podia ser garantia de l'estabilitat social necessària per a la supervivència del règim (...).

El perfil d'aquests nous polítics vinculats a l'Opus Dei era més tècnic que ideològic i el seu objectiu fonamental era incorporar a la gestió de l'Estat uns criteris de racionalitat i eficiència econòmica que asseguressin el creixement i amb ell la continuïtat del franquisme.

La primera acció correctora de la política econòmica va arribar de la mà de l'anomenat Pla d'Estabilització de 1959.

Text adaptat d'un article de

Vicente MORENO CULLELL. *Sapiens* [en línia] (12 desembre 2012).

1. Definiu els conceptes següents: autarquia, Opus Dei, tecnòcrata, falangisme.

[1 punt]

Cada resposta té un valor de 0,25 punts.

- Autarquia: sistema econòmic autosuficient en el qual es redueixen al mínim els intercanvis. Espanya va plantejar un sistema autàrquic, evitant tot el possible les importacions i subsistint amb recursos propis durant els anys 40 i 50.

- Opus Dei: és una institució de l'Església catòlica composta per sacerdots i creients laics (no ordenats), homes i dones. Molt poderosa i influent, lligada al poder.

- Tecnòcrata: tècnics que s'ocupen del govern. A partir del 1959, molts membres dels governs de Franco seran tècnics (advocats, enginyers, economistes...) amb una bona preparació universitària, coneixement d'idiomes, currículum professional, etc.

- Falangisme: ideologia política pròpia de la Falange Española, partit creat per José Antonio Primo de Rivera. Contrària a partits polítics, les idees d'Estat totalitari, importància de la Pàtria, catolicisme i similituds amb el feixisme en són eixos fonamentals.

2. Expliqueu en què va consistir el Pla d'Estabilització de 1959. Quins canvis es van produir?

[1 punt]

El Pla d'Estabilització són un conjunt de mesures econòmiques que trenquen amb l'aïllament dels primers anys del franquisme liberalitzant l'economia, obrint-se al comerç exterior (i la inversió estrangera) i convertint la pesseta (moneda) en una divisa internacionalment acceptada i de més solidesa.

Altres mesures són:

- **Acceptar crèdits internacionals (EUA i altres), integrar-se en institucions econòmiques internacionals (FMI, OECE, Banco Internacional de Reconstrucción...).**
 - **Augmentar el tipus d'interès i congelar salaris i préstecs (per controlar la inflació).**
 - **Augmentar recaptació fiscal i congelar la despesa pública.**
- Aquestes mesures facilitaràn el creixement econòmic de l'Espanya dels anys 60.**

3. Expliqueu l'oposició al règim de Franco a partir de 1959. Feu especial esment a la situació a Catalunya.

[1,5 punts]

Els aspirants han de destacar i explicar alguns dels punts següents:

- **El PCE a l'exili i a la clandestinitat. Els sindicats (sobretot CCOO) clandestins. La reorganització dels partits i sindicats tradicionals.**
- **ETA i altres grups terroristes (FRAP i GRAPO, ja a les acaballes del règim).**
- **Nacionalisme català (es poden mencionar els fets del Palau, Òmnium Cultural, la caputxinada, l'Assemblea de Catalunya, etc.); i el nacionalisme basc.**
- **Moviments estudiantils i universitaris (d'alumnes i docents).**
- **Bases catòliques d'oposició al franquisme. Noves generacions. Els "curas rojos".**
- **La conflictivitat dels darrers anys (Carrero Blanco, Junta democràtica, Plataforma Democràtica, moviments "aperturistes"...).**

4. Relateu la situació política i els canvis que hi va haver en els dos anys posteriors a la mort de Franco.

[1,5 punts]

Els esdeveniments fonamentals que els aspirants han de mencionar són:

- **Mort de Franco: 20/11/1975 (Arias Navarro continua com a cap/president de govern).**
- **Proclamació Juan Carlos I Rei d'Espanya i Jefe de Estado: 22/11/1975.**
- **Dimissió d'Arias Navarro i proclamació d'Adolfo Suárez com a President de govern (Juliol 76).**
- **Llei Reforma Política (Nov/des 76): significa el desmantellament jurídic i polític del franquisme, donant pas a un sistema democràtic i de partits polítics.**
- **Legalització del PCE i dels sindicats obrers l'abril de 1977.**
- **15 de juny de 1977: primeres eleccions democràtiques postfranquistes. Guanya l'UCD, coalició/partit de Suárez. Continua com a president.**

- **Primera manifestació multitudinària de l'Onze de Setembre. Restabliment de la Generalitat de Catalunya, tornada de Tarradellas de l'exili, formació del primer govern provisional de la Generalitat (tardor 1977).**
- **Signatura dels Pactes de la Moncloa (per part de polítics, empresaris i sindicats) per donar estabilitat al sistema econòmic i garantir la governabilitat. Octubre de 1977.**

OPCIÓ B

Llegiu el text i responeu les qüestions següents.

[5 punts en total]

Discurs d'investidura de José María Aznar López Congrés dels Diputats, divendres 3 de maig de 1996

Senyor president.

Comparec davant Les seves senyories per sol·licitar la confiança de la Cambra, d'acord amb el que disposa l'article 99 de la Constitució.

Les eleccions del 3 de març han obert una nova etapa política a Espanya. Els espanyols, després d'un llarg període de governs socialistes, han manifestat el seu desig de renovar la nostra vida pública; renovació per donar l'impuls de modernització que Espanya ara necessita i que ha d'afectar els comportaments polítics, la manera com s'exerceix el poder, al funcionament de la nostra democràcia, i traduir-se en noves polítiques per solucionar problemes no resolts, corregir errors i assolir majors cotes de llibertat i de benestar per als espanyols. (...)

Els espanyols, en circumstàncies no fàcils, hem sabut dotar-nos d'un modèlic ordenament constitucional, garant de la nostra convivència; hem fet passos fonamentals en l'empresa inèdita de la construcció de l'Estat autonòmic i hem culminat la nostra vocació d'integració europea. **Aquests tres elements constitueixen un marc sòlid, que és ja un irrenunciable patrimoni comú.** És aquest marc el que ens proporciona la certesa d'aconseguir noves metes si actuem amb intel·ligència, amb generositat i amb ambició.

Discurs d'investidura de
José María AZNAR LÓPEZ. Congrés dels Diputats, divendres 3 de maig de 1996

1. Descriviu la font i digueu de què tracta. Quin és el context històric a què fa referència?

[1 punt]

Font primària: és el discurs d'investidura com a president de Govern de José María Aznar (líder del PP) al Congrés dels diputats. Divendres, 3 de maig de 1996. (0,5 punts)

Context: Monarquia parlamentària (Rei Juan Carlos I de Borbón). Canvi de president, de Felipe González (PSOE) a Aznar (PP). Es pot afegir que alguns consideren aquestes eleccions el final de la transició a la democràcia. (0,5 punts)

2. Expliqueu a què es refereix i per què, José María Aznar quan diu: **“Aquests tres elements constitueixen un marc sòlid, que és ja un irrenunciable patrimoni comú”**.

[1,5 punts]

Els tres elements són: Constitució del 78, integració a la UE i les comunitats autònomes. Cadascun d'ells es puntuarà amb 0,5 punts:

- **Constitució de 1978 (Referèndum del 6 de desembre). Trets fonamentals:**
 - **Monarquia parlamentària (bicameral). El rei és el cap de l'Estat.**
 - **La sobirania nacional resideix en el poble. Sufragi universal per als majors de 18 anys.**
 - **S'estableix la separació de funcions: legislatiu (Congrés dels Diputats i el Senat), executiu (president del Govern i el Consell de Ministres) i judicial (jutges i tribunals de justícia).**
 - **Principis: estat democràtic de dret, llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític, estat aconfessional. Indivisibilitat de la nació espanyola.**
- **Unió Europea: Espanya s'adhereix a la Comunitat Econòmica Europea el 1986, que es transformarà en la UE el 1993. Organització formada per 28 estats europeus per avançar cap a la integració, el govern i les polítiques comunes.**
- **Comunitats autònomes: unitat territorial espanyola amb certes competències legislatives, executives i administratives. Actualment n'hi ha 17, més Ceuta i Melilla.**

3. Digueu qui són els personatges següents: Felipe González, Jordi Pujol, Adolfo Suárez, Santiago Carrillo, Fraga Iribarne, Juan Carlos Borbón.

[1,5 punts]

Cada resposta té un valor de 0,25 punts.

Felipe González: secretari general del PSOE i president de Govern (1982-1996).

Jordi Pujol: president de Convergència Democràtic de Catalunya, més tard també de Convergència i Unió. President de la Generalitat (1980-2003).

Adolfo Suárez: cap d'UCD. President de Govern (1976-1981).

Santiago Carrillo: secretari general del PCE (Partit Comunista d'Espanya) fins a 1982. Element fonamental durant la Transició i la legalització del partit.

Fraga Iribarne: ministre franquista, fundador i president d'AP (Alianza Popular) que posteriorment es va transformar en PP (Partit Popular) fins al 1990. President de la Junta de Galícia (1990-2005).

Juan Carlos Borbón: rei d'Espanya (Juan Carlos I) des de 1975 fins al 2014, quan abdica en el seu fill, Felipe VI.

4. Expliqueu què va passar a Espanya el 23 de febrer de 1981.
[1 punt]

Els aspirants han de destacar la informació següent:

Durant la votació d'investidura de Leopoldo Calvo-Sotelo com a president de Govern (per UCD), després de la dimissió d'Adolfo Suárez, es va produir un intent de cop d'estat per part d'alguns militars (Guàrdia Civil) sota el comandament i lideratge d'Antonio Tejero (Tinent Coronel). Durant gairebé un dia, el Govern, ministres i diputats van estar segrestats. El general Alfonso Armada es va oferir al Rei Juan Carlos I com a "solució" per encapçalar un govern fruit del cop d'estat. Després d'unes hores d'incertesa, a un quart de dues de la matinada del dia 24, el Rei apareix a televisió defensant la Constitució i condemnant el cop d'estat.

A València, el tinent general Milans del Bosch havia proclamat l'estat d'excepció (adherint-se al cop) traient l'exèrcit al carrer. De matinada (dia 24, 5:45h) es retirà l'ordre. Al migdia del dia 24 el cop d'estat ha fracassat. El Parlament és desallotjat.

